
Speaking in Proximity of the Deceased

ברכות דף ג': ושלחן ערוך יו"ד סימן שד"מ סעיפים ט"ז וי"ז

תוספות הרא"ש מסכת ברכות דף ג עמוד ב

אלא לד"ת וכ"ש במילי דעלמא. וא"ת והא אמרי' לקמן (י"ח א') דד"ת אסור לפני המת משום לועג לרש והא לא שייך במילי דעלמא, וי"ל דהיינו תוך ד' אמות כדאיתא לקמן ובהאי איכא איסורא והכא חוץ לד' אמות ובהא ליכא איסורא אלא מפני כבוד המת אין ראוי לספר כלום אלא בדבריו של מת ואף בדברי תורה וכ"ש במילי דעלמא.

טור יורה דעה הלכות אבילות סימן שמד

אסור משום איבה אין אומרים בפני המת אלא דברים של מת כגון צרכי קבורתו והספד אבל שאר כל דבר אסור בין בד"ת בין במילי דעלמא ודוקא תוך ד"א אבל חוץ לד"א שרי הכל ורבינו האי כתב דאף חוץ לד' אמות אסור בד"ת.

ביאור הגר"א יורה דעה סימן שמד

[ח] בתוך ד"א. דחוץ לד"א בלא"ה מותר כמ"ש בירושלמי (פ"ג דברכות ופ"ז דנזיר) ר' יונה ור' יוסי גלילא בשם ר' יוסי בן חנניה אין שואלין הלכות לפני מטתו של מת הא ר' יוחנן שאל לר' ינאי קומי ערסיה דר"ש בן יהוצדק הקדיש עולתו לבדק הבית מהו והוא מגיב ליה נימא כד הוה רחיק או כד הוה מסקינ ליה לסדרה והא ר' ירמיה שאל לר' עזריה קומי ערסיה דר"ש בר ר' יצחק נימא כד הוה רחיק הוה מגיב ליה כד הוה קריב לא הוה מגיב ליה והביאו בס' תה"א. ומ"ש ברא"ש בפ"ג דברכות סוף ס"ו וחוץ לד"א איירי צ"ל ותוך ד"א איירי (עיין בתוספת הרא"ש ברכות ג' ב' וצ"ע) דלא כר"י וע' בטור ובב"י ואמר ד"א כמ"ש ברפ"ג שם התם תוך ד"א כו' דאמר מר כו' (ע"כ):

בית הבחירה למאירי מסכת ברכות דף ג עמוד ב

כשבני אדם עומדים לפני המת אינן רשאים שם לדבר דברי הבאי ולא אף דברי תורה א"כ דברים של עניי מיתה אם לדבר על צרכי המת וקבורתו או לספר שם דרך תוכחת עניי מיתה דרך כלל או דרך פרט:

Within ד' אמות of the deceased, what is permitted to discuss?

To talk דברי תורה, is most definitely forbidden, for it mocks the נפטר who is no longer able to fulfil this most valuable מצוה. If the דברי תורה pertain to the deceased, at least ultimately leading to the praise and eulogising him or her, the prevalent מנהג is to permit this. [It should be noted however, that the Taz strongly criticises those who use the opportunity to display their knowledge of תורה and oratory skills, under the false claim that the words are intended to honour the deceased.]

This is based on the opinion of the רמ"ה and other ראשונים who share the view that anything done for the כבוד of the מת does not contravene לועג לרש; mocking the deceased. On the contrary, it acts to honour and benefit his cause. For this reason, they built a ישיבה by the grave of חזק"י. [תוספות and the רא"ש disagree with this assertion and would seem to hold that any words of תורה mock the inability of the מת to accrue more תורה ומצות. In the case of חזק"י, the ישיבה was set up outside of the ד' אמות of the grave.]

According to the ב"ח, even worldly matters should not be discussed within the four cubits. This stringency does not seem to be the majority opinion, and definitely would not appear to be the prevailing custom.

Is there any restriction outside of the ד' אמות?

This is a matter of much debate between the ראשונים and continues through to the אחרונים. According to the רי"ף, as understood by תוספות, there is no prohibition whatsoever. This is the position of the Vilna Gaon. However, according to our version of the רא"ש and so is quoted in the טור and understood as the intent of the שולחן ערוך, the prohibition to speak דברי תורה applies even outside of the four cubits. This is also the opinion of the ב"ח. However, other matters are most definitely permitted.

What is the status of the room in which the נפטר lies?

Even if one stand outside of the ד' אמות, as long as he is in the same room, he must keep to the restrictions of the ד' אמות.